

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԹԵՐԹ

Խ. ՑԱՐԻ 1926

Տարեկան 1 ստեղծագործություն

ԹԻԻ 9-10
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ-ՅՈՎԵՄԲԵՐ

Ե Ի Թ Ա Ղ Ի Մ Ա Տ Ե Ն Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ք

(Շարունակություն)

Գ Լ Ո Ւ Խ Ք Ա Ռ Կ Ո Ր Ն Թ Ա Ց Ի Ս Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն Թ Ղ Թ Ո Ց Ն

2 բաղում եւ զպէսպէս յանցուածոց կորնթացւոցն ունի թուղթս գուղղութիւն։
 Ա. ա. Յետ սկզբանն վասն չինելոյ յերկուս միտս ընդ միմեանս ի փառասիրու-
 թենէ մարդկեղէն իմաստութեան։ Բ. Յորում վասն աստուածեղէն իմաստութեան։ Գ.
 Վասն սպասաւորաց։ Դ. Վասն չգատելոյ զվարդապետս։ Ե. Վասն չհարտանալոյ։
 Բ. Վասն պոռնկաց եւ պոռնկութեան եւ այնոցիկ որ նոցունց հաղորդիցին։
 Գ. ա. Վասն չկարաւելոյ արդարոց արտաքին դատաւորաց եւ այն զի եւ առաջի
 եւս անհաւատից։ Բ. Յորում եւ վասն չպոռնկելոյ։

1 Այսպէս Գ. եւ Վ. յոյնն համաձայն, ԲԳ-ABF գլուխք առաջին թղթոյն կորնթացւոց (Գ
 կորնթացիոց), ԸԹ-ԾՄԻ-SCDEHP գլուխք առաջին (Թ. առաջին) թղթոյն կորնթացւոց (Թ.
 կորնթացիոց), Ա գլուխք կորնթացւոց առաջին թղթոյն։ 2 Ա Ը Թ թուիլթս. Ուղղութիւն = ծւօր-
 ծափս 3 Ա ի տակ ունին կարմրագիր աւ ԸԲԳ (որ սակայն չէ տպագրուած) ԸԹ, իսկ միայն սեւա-
 գիր Ա ունի Գ, որ չի ծանշար ստորաբաժանում։ Ա ԸԹ ի սկզբանն, ԲԳ ի սկզբանն, Գ սկզբանն,
 Թ չինելու, Ա չի չինելու, ԲԳ յերկմիտս փինի յերկուս միտս. Լինել յերկուս միտս = διχονοεῖν ||
 4 Բ իմաստութեանն, Գ իմաստութեանն, Թ իմաստութեանն։ Թ Դ, Չ. ա' նոյնպէս Բ ա գ. ր. (էջ 1125) փինի Դ,
 Ինչպէս ունին ԱԲԳԸ, Գ սեւագիր։ Գ իմաստութեանն։ Թ Դ, Չ. Բ' նոյնպէս Բ ա գ. ր. Բ. փինի Գ,
 այսպէս ԱԲԳԴ (սեւագիր) Ը || 5 Վասն սպասաւորաց = περὶ λειτουργιών. Թ Ե, Չ. Դ', նոյնպէս
 Բ ա գ. ր. Բ, փինի Դ, այսպէս ԱԲԳԴ (սեւագիր) Ը || Թ Դ, Չ. Ը', նոյնպէս Բ ա գ. ր. Դ փինի Ե, այս-
 պէս ԱԲԳԴ (սեւագիր) Ը || 6 Վասն = χατά. ԱԹ նոցուն, Գ նոցին, Ը նոցայն։ Ա հաղորդիցին, Գ
 հաղորդիցին || 7 Այսպէս ԱԲ կարմրագիր աւ Գ ի տակ, ԳԴԸ չունին աւ, Չ., Բ ա գ. ր. եւ Թ չուն-
 անին հոս ստորաբաժանումի թիւ։ Գ չկարաւտանալոյ։ ԲԳԸԹ չի եւ։ Գ առաջին || 8 ԲԳ չի եւս։
 ԱԲԳԴ (վերջինը սեւագիր) այսպէս Դ, Թ աւ, Բ ա գ. ր. ա, նոյնպէս եւ Չ. ա'. Ը զանց կ'առնեն Գ. գլխոյն
 ստորաբաժանումի թիւերը։

Դ. Ս. Վասն ամուսնութեան եւ պրիութեան եւ չամուսնանալոյ: Ք. Յորում վասն չմեկնելոյ արանց ի կանանց, թէպէտ եւ յանհաւատից իցեն իւրաքանչիւր կողմանքն: Գ. Վասն սրբութեան եւ երկրորդ ամուսնութեան:

Ե. Ս. Վասն խտրութեան կերակրոց եւ մեկնելոյ ի դիցն պաշտամանէ: Ք. Յորում վասն ըստ ամենեցուն զեջանելոյ: Գ. Վասն իւրոյ իսկ բազմապատիկ պէսպէսն զեջանելոյ: Դ. Վասն չլինելոյ հաղորդ դիւաց: Ե. Վասն անխտիր ի վաճառս եւ ի կոչունս լինելոյ: Զ. Վասն կերպարանաց արանց եւ կանանց յաղաթս եւ ի մարգարէութիւնս: Է. Վասն աւրէնս¹ ըստ Աստուծոյ պատշաճիցն առնլոյ եւ մի յագուրդ:

Ը. Ս. Վասն պէսպէս շնորհաց եւ նոցունց մատակարարութեան: Ք. Յորում վասն սիրոյ՝ իբրեւ վասն մեծի շնորհաց: Գ. Վասն մարգարէութեան, որպէս զի մեծ է քան զեզունս:

Թ. Ս. Վասն յարութեան համաւրէն մարմնոց: Ք. Յորում վասն Բրիստոսիւ ուղղութեան եւ յարգարման: Գ. Նմանութիւն յարուցելոցն առ ի սերմանցն բուսոյ: Դ. Վասն ի փառս եւ ի զաւրութիւն փոփոխելոյ: — Տունք իզ:

¹ Այսպէս ԱԲԸԹ ունին Դի տակ Խ, զոր չունին ԳԴ, Բա գ. ր, եւ Շ. Թիւերը կը տեղափոխեն: Բ յարութեան: Վասն... չամուսնանալոյ = *περι... ἀγαμίας* ԱԲԳԴԸԹ ունին Ք, Բա գ. ր, ւ, նոյնպէս Շ. Գ. Ը յորում եւ վասն || 2 ԴԹ չմեկնելու, Թ առանց եւ կանանց: Դ յանհաւատ իցեն: Բ կողմանք: Իւրաքանչիւր կողմանքն = *οἱ ἕτεροι* || 3 Այսպէս Գ ԱԲԳԴԸԹ, իսկ Բա գ. ր, ւ, նոյնպէս Շ. Բ. Ա սրբութեան... ամուսնութեան: Երկրորդ ամուսնութեան = *διγαμίας* || 4 Եի տակ ԱԸԹ ունին Խ, որ չիւր ԲԳԴ, Բա գ. ր, եւ Շ. կը տեղափոխեն Թիւերը: Դ մեկնելու: ԱԴԸ ի Դից, Ե ի դիւաց, յոյն *δαίμονιχοῦ* *σεβάσματος* տես էջ 89. Այսպէս բոլորը Ք, Բա գ. ր, ւ, նոյնպէս Շ. Գ. || 5 22 չունին Լաւ, զոր սակայն ներմուծելու է բնագրին մէջ յոյնի համաձայն, ԱԲԳ Ընդ: ԱԴԸԹ ամենեցունց: Այսպէս 22 Գ, Բա գ. ր, ւ, Շ. Բ. Բ պէսնպէս, ԱԴԹ պէսպէս: Բազմապատիկ պէսպէս = *πολυπλόχου*. ԸԹ զեջանելու: Այսպէս 22 Դ, Բա գ. ր, ւ, Շ. Գ. || 6 ԸԹ չլինելու: 22 այսպէս Ե, Բա գ. ր, ւ, Շ. Դ. Ի վաճառս = *ἐν ὧνιοις*. ԸԹ լինելու || 9 Ըի տակ այսպէս Խ ԱԲ, ԳԴ չունին Խ, Ը այս գլխոյն ստորաբաժանումի Թիւերը մոռցած է գրել. Թ, Բա գ. ր, եւ Շ. կը տեղափոխեն Թիւերը: ԱԴ նոցին, Ը նոցուն, Թ մկտութեան փխնկ մատակարարութեան: Այսպէս Ք ԱԲԳԴ, իսկ Թ Խ, Բա գ. ր, ւ, Շ. Գ. Ը չունին || 10 ԱԲԳԴ այսպէս Գ, Թ Ք, Բա գ. ր, ւ, Շ. Բ. Բ գ. չիւր որպէս || 12 Թի տակ ունին Խ ԱԲԴԸ, Գ չունի, Թ, Բա գ. ր, եւ Շ. կը տեղափոխեն: ԱԴԹ մարմնոյ, Դ մարմնու: Վասն յարութեան համաւրէն մարմնոց = *περι ἀναστάσεως σωμάτων καθολικῆς*, ուրեմն վասն համաւրէն յարութեան մարմնոց: Այսպէս Ք ԱԲԳԴԸ, իսկ Թ Խ, Բա գ. ր, ւ, Շ. Գ. || 12-13 Ա Բրիստոսի ուղղութեան եւ յարգարման, յոյն *περι τῆς ἐν Χριστῷ διορθώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως* || 13 Այսպէս Գ բոլորը, բացի Թէ, որ ունի Ք, նոյնպէս Բա գ. ր, ւ, Շ. Բ. Բ սերմանցն: Առ... բուսոյ = *πρὸς τὰ ἀναφύοντα σπέρματα*. Դ առ սերմանց բուսոյ: Այսպէս Դ բոլորը, բացի Թէ, որ ունի Գ, ինչպէս Բա գ. ր, ւ, Շ. Գ. || 14 Ա չարութիւն փխնկ զաւրութիւն: ԳԸ զաւրութիւն, ԸԹ փոխելու: Դ փոփոխելոյ: ԱԲԴԹ ունին տունք իզ, յոյն չունին:

¹ ԲԱՌԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՒ ՆՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ՝ Յոյնն ունի *περι κοινωνίας* *θεοπροποῦς*, *οὐ πλῆθυσιν* և, զոր ազգայնորէն երանգել սիրած է այստեղ բացառաբար եւ թաղի հայ թարգմանիչը՝ «...բէն+ ձայնը հայեցի առմամբ «Ս. Հաղորդութիւն» նշանակելով: Հետաքրքրական այս առումը, որ ցայժմ փառաբան սեփականութիւն միայն կը կարծուէր, հիմա Գաթրճեան, Սրբազան պատարագամատոյցը Հայոց, էջ 96, ծանօթ. 2, ներկայ համեմատութեամբ կը դառնայ եւ եւթաղեան, ու գաղափարի եզրական այս յարակցութիւնը անգամ մըն ալ կը շեշտէ եւ թաղի թարգմանութեան լեզուին Բիւզանդայ հայերէնին հետ ցոյց տուած զարմանալի կապակցութիւնը. Բիւզանդ կը գրէ՝ «Մըջիւնիկն զմահուն գեղն տալով ընդ ...» սպանանէր զՈղոմբին», էջ 61, կամ «Մըջիւնիկն մահուն գեղովն զնա ընդ ...»

իրաց դայցեն առնելոյ: ը. Երրում վասն Տխոտսի առաքելութեան եւ այլոց եղբարց առ նոսա:

Ժ. ա. Պատմութիւն իւրոց աշխատութեանց եւ յաւժարութեան եւ շնորհացն, որ եղեն առ նա վասն չանկանելոյ կորնթացւոցն ի հրապոյրս խաբերայիցն: ը. Երրում իւր հակառակ համեմատութիւն ընդ նոսա: գ. Եանդիմանութիւն այնպիսեացն: ղ. Վասն իւրոց ձեռացն աշխատութեան, որ Աստուծոյն պատուական է եւ նմա աւգտութեամբ կերակրիչ: ե. Պատրաստութիւն իւրոց հանդերձեալ զալստեանն առ նոսա: — Տունք լա:

Գ Լ Ո Ւ Խ Զ Ա Ռ Գ Ա Զ Ա Տ Ա Յ Ի Ս Թ Զ Թ Ո Յ Ն

Ա. Եետ սկզբանն պատմութիւն իւրոց ի հրէութենէն փոխելոյ ըստ յայտնութեանն:

Բ. Վասն առաքելոցն վկայ ի հաւատոց անտի կենացն լինելոյ:

Գ. Վասն կեփայի դիմադարձ լինելոյ եթէ ի հաւատոցն եւ ոչ յաւրինացն է փրկութիւն:

Դ. Թէ ի հաւատոցն է սրբութիւն եւ ոչ յաւրինաց անտի:

Ե. Թէ եւ Աբրահամ ի հաւատոց արդարացաւ առ մերոյ աւրինակէ:

Զ. Թէ աւրէնքն ոչ արդարացուցանեն, այլ յանդիմանեն եւ անէծս ի վերայ դնեն, զոր Բրիստոսն լուծանէ:

Է. Թէ ոչ յաւրինաց անտի, այլ յաւետեացն են բարութիւնքն եւ աւրէնքն յառաջագոյն կազմիչք են յանդիմանութեամբն:

Ը. Թէ ընդ արարածովք էին, որք ընդ աւրինաւքն էին:

րութիւն: Եաւթարեցութիւն = προτροπή. Թ. տուր, Ըթ. տալիս || 1 ԱԳ. առնելոյ, Ըթ. առնելոյ:

Այսպէս ը ունին ԱԲԳԴԸ, Եթ. ա, նոյնպէս Բ ա գ ր. = եւ Զ. ա'. Այլոց եղբարց, յոյն միայն τῶν ἄλλων || 3 Այսպէս ա ծ ի տակ ԱԲԸ, ԳԴ չունին, Եթ. Բ ա գ ր. եւ Զ. կը տեղափոխեն: Պատմութիւն = διήγησις. ԱԸթ. իւրոց աշխատութեանցն, Բ իւրոց աշխատութեանց, Գ վասն իւրոց աշխատութեանց, Թ իւրոց || 4 Գ. նոյ, 22 ունին Ե վասն չանկանելոյ, զոր կը ջնջեմ, համետ չարտոս πρὸς τὸ μῆ. ԲԵթ. եւ Բ ա գ ր. խաբերէիցն, Դ խաբերիցն: Այսպէս ը ԱԲԳԴԸ, Եթ. ա, Բ ա գ ր. = եւ Զ. ա' || 5 Աթ. համեմատութեան: Գ. նոսայ, Հակառակ համեմատութիւն = ἀντεξέτασις. Այսպէս գ ԱԲԳԴԸ, Եթ. ի, Բ ա գ ր. Բ, նոյնպէս Զ. Բ'. Եանդիմանութիւն = ἐλεγχος. Այսպէս ղ ԱԲԳԴԸ, Եթ. գ, Բ ա գ ր. Գ, իսկ Զ. ստորաբաժանումի տեղ ունի գլխաւոր բաժանում Δ, տես վերը, էջ 42 || 6 Ձեռացն աշխատութիւն = ἐπιπνοον. Եւ նմա աւագութեամբ կերակրիչ = ὠφελίμως αὐτότροφον || 7 Այսպէս Ե ԱԲԳԴԸ, Եթ. ղ, Բ ա գ ր. Դ, իսկ Զ. Δ բաժանման իրրեւ առաջին ստորաբաժանում ա'. Գ. նոսայ: Տունք լա ունին ԱԲԴԸ = στίχοι λα'.

1 Այսպէս համաձայն յոյնին Գլուխք առ գաղատացիս թղթոյն ունին Գ եւ Բ ա գ ր., Գ ի իբր ընթերցուած կը ներկայացընէ սակայն Սարգիսեան Գլուխք գաղատացւոց թղթին, Յուցակ, Ա, էջ 16, Գլուխք գաղատացւոց թղթոյն ունին Ա (Թիթոյն) ԲԴ (Գլուխ) Ը (Թիթին) ԾՎԿՄԹՆՏՎ ABCDEHP, իսկ Բ ունի Գլուխք կորնթացւոց թղթին փինկ գաղատացւոց || 2 Ա ի սկզբանն: Ա պատմութեան, Թ իւրոց: Գ ի հրէութեանն: Ա փոփոխելոյ: Փոխելոյ = τῆς μεταστάσεως: Գ յայտնութեան || 3 Թ. լինելոյ: Վասն — լինելոյ = περὶ τῆς τ. α. ἐπιμαρτυρήσεως εἰς τὴν ἐν πίστει ζωὴν || 4 Թ. կեփայի: Դ լինել: Բ եւ Եթէ, ԳԵ եւ Բ ա գ ր. եւ Եթէ: ԱԸթ. Եթէ: Գ ի հաւատոյ: Բ աւրինացն: Վասն կեփայի — Եթէ = περὶ τῆς πρὸς Κηφᾶν ἀντιρρόθεως ὑπὸ մերոյ աւրինակէ = εἰς τὸ πον ἡμῶν || 8 ԲԴ. Եթէ եւ աւրէնքն || 9 ի վերայ դնեն = ἐπιτίθησιν. Բ զոր լուծանէ Բրիստոսն || 10 Գ յաւրինացն անտի: Ե անդի: Բ յաւետեանցն: ԲԴԵթ. բարութիւնք || 10—11 Եառաջագոյն կազմիչք = παρασκευαστής || 12 Թ. որ փնկի սրբ: Կ աւրինովք:

Դ. Վասն Տիմոթեայ եւ Եպափրոդիտայ, զորս առ նոսայն առաքեալս:
 Ե. Վասն Հոգեւոր վարուց եւ ոչ եւս ըստ մարմնոյ, որ է նմանութիւն մահուն

Թրիստոսի:

Զ. Խրատ առանձինն ոմանց եւ հասարակ ամենեցուն:

Ը. Ընդունելութիւն սպասաւորութեանն, որ առաքեցաւ նմա: — Տունք Թ:

5

Գ. Լ. Ո. Դ. Խ. Զ. Ա. Բ. Կ. Ղ. Ո. Ս. Ա. Յ. Ի. Ս. Թ. Զ. Թ. Յ. Ս.

Ա. Դոհուութիւն վասն կողոսացւոց ընտանութեան ընդ Աստուծոյ յուսով:

Բ. Աղաւթ վասն նոցա ի խոկումն իմաստութեան եւ ի զաւրութիւն համբերու-

թեան հանդերձ դոհութեամբ վասն ընտանութեանն սրբութեամբ:

1 Դ Տիմոթեայ, Ը Տիմոթեայ, Դ Եպափրոդիտայ, Թ Եպափրոդիտայ, Ե զոր փինկ զորս:
 2 Ե- ոչ եւս ըստ մարմնոյ, քա՛ չունին Cod. Regio-Alex, Cryptoferratensis եւ Stephanus,
 մինչդեռ in aliis codicibus et apud Oecumenium կայ քա՛ մὴ ὡς ἐν σαρκί || 4 Գ ըթ
 խրատք: Ա առանձին: Ա միայն ունի յոյնին համաձայն հասարակ = παραινέσεις... κοινὰ,
 ԲԳԴԵԼԹ հասարակաց || 5 Դ տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ կը ձգէ ընդունելութիւն — նմա:
 Թ նմայ: ԱԲԴԵԼԹ ունին տունք Թ = στίχοι 8'.

1 Ա յայտն ունին միայն Գ եւ Վ յոյնին համաձայն, Գլուխը կողոսացւոց Թ զԹոյն ունին
 Ա (Թիմոթեայ) ԲԴ (Գլուխ) Ը (Թիմոթեայ) ԾՃՈՏԱΒCԴԵԲԲ, իսկ Խ կաղոսացւոց || 2 Բ գովու-
 թիւն, Թ դոհութիւնս: Դ չէք վասն: ԱԴ ընդանութեան, Գ ընտանութեան || 3 Ե ի խոկումն: Ի խո-
 կումն իմաստութեան = εἰς σοφίαν πρακτικήν. Գ եւ Բ ա գ. (էջ 1160) յաւժարութիւն, Բ յաւժա-
 րութեամբ, միւսները ի զաւրութիւն = εἰς δόναμιν, Ա ի զաւրութեան, Բ չէք համբերութեան, հան-
 դերձ դոհութեամբ || 4 Ա վասն ընտանութեան սրբութեան, Բ վասն ընտանութեանն սրբութեամբ, Դ
 վասն ընդանութեան սրբութեամբ, Թ վասն ընդութեան (sic) սրբութեամբ, Ը ըստ (փինկ վասն) ըն-
 տութեան (sic) սրբութեան, Ե վասն ընտանութեանն սրբութեան (sic), յոյն՝ σὺν ἐὸν χάρις τῆς οἰκείας, 5

17 = μὴ προσχρησάμενοι τοῖς ὑπὸ Ἀμὸν Ἀμαδαθοῦ ἀποσταλεῖσι γράμμασι, «իշխեաց յե-
 ւմանի լինել ի սորբն ամենայն աշխարհաց իշխեաց հրահել ի տաճար անդր», Մակաբ., Ե, 15 =
 εἰσελθεῖν, այս նախադասութեան մասին տես Վ ո գ. եւս, Մակաբ. Բ. Գրքին հայերէն թարգմանու-
 թիւնը, էջ 127, «որ եւ ի սրբութիւնս յեւմանի լինել, Ոսկեբ., Մեկն. Մտթ. Ա, էջ 352 = κατὰ
 τῶν ἁγίων τὰς χεῖρας ἐξέτεινε, «չտայր ի զոր սպանութիւն յեւմանի լինել, Ոսկեբ.,
 Մեկն. Պղ. Ա, էջ 240 = ἐκβῆναι եւ այլն), յունարէնի մէջ ունի իր իսկական համազորը՝ ἐγ-χεῖραιζομαι.
 Ոսկեբ. բառն ի թարգմանիչը նոյն օրէնքով կերտած է մարդմանի գեղական թարգմութիւնը, համեմ.
 «մարդացաւ մարդմանի եղել», Մեկն. Պղաղ. Ա, էջ 424 = ἐν τῷ πρῶτῳ πρῶτῳ, նոյն օրէնքը յորի-
 նել տուած է եւ «միջման լինիմ», բայաձեւը՝ «զոր աւրինակ եւ խմորն, յորժամ ի զանկուածն մա-
 րէն, յայնժամ խմորն, եւ ոչ վայրապար մա-րէ, այլ որպէս խառնեալ... նոյնպէս եւ դուք յորժամ
 միջման լինիցիք ձերոց պատերազմողացն, յայնժամ յաղթիցիք նոցա», Ոսկեբ., Մեկն. Մտթ. Ա,
 էջ 664 = ὅταν κολληθῇτε καὶ ἐν ὧ θῇτε τοῖς πολεμοῦσιν ὑμῖν, աւելի հետաքրքրական է սակայն
 միջման թարգմութեան Եւթարի սա նախադասութեան մէջ կատարած յատկանշական դերը՝ «միջմանի
 թարգմութեան լինելու օրոք», Եւթար. Գործոց, ուր նոտրատիպ բառերը համազոր դրուած են յոյն
 ἐμ-φιλόσοφος միակ բառին, արդ թարգմանիչը ձեռնարկելով իմաստմանի կամ իմաստութեան բառաձեւ
 ձեւով, ձեռնարկելով հայացքներու եւ կերտելու իմաստմանի կամ իմաստութեան բառաձեւ
 կցած է անդրմիջապէս իմաստութեան մէջ ալ կը նկատուի հետաքրքրական այս դարձուածը, անկախ յոյն
 կերտելու թարգմանութեան մէջ ալ կը նկատուի հետաքրքրական այս դարձուածը, անկախ յոյն
 բնագրէն՝ «լուիցեն միջմանի խորհրդոյն» (= οἱ μερμημένον), լուիցեն եւ որ չեւ եւս իցեն ի խորհուրդն
 «Խորհուրդ» (= οἱ ἀμύητοι), Մեկն. Մտթ. Ա, էջ 258, համեմ. սակայն յոյն ἐμ-μύεω.

Գ. Վասն Բրիստոսի արարածոցս եւ նորոգութեան, որով ընդ Աստուծոյն Հաղորդութիւն է:

Դ. Վասն Հեթանոսաց նուաճութեան, որ մարմնովն Բրիստոսի եւ չարչարանաւք ի ձեռն հաւատոցն:

5 Ե. Վասն իւրոյ աշխատութեանցն վարդապետութեանն, որ յԱստուծոյ յանդիմանութիւնն հասուցանէ:

Զ. Վասն չնարեւոյ մարդկեղէն իմաստութեամբ եւ խաբէութեամբ, որ Բրիստոսի զիմաստութիւնն ունիցին:

10 Է. Թէ ընդ Աստուծոյ Հաղորդութիւնն եւ զաւրինացն ունի Հոգեպէս կեալ ընդ Բրիստոսի:

Ը. Թէ մարմնաւոր աւրինացն աւրինակաց մարմնաւորաց պէտք են եւ ոչ Հոգեւորաց, որ զաւրութեամբն Բրիստոսի կեցցեն:

15 Թ. Խրատ սրբութեան, պարկեշտութեան, մարդասիրութեան, աստուածսիրութեան, ուսումնասիրութեան, սաղմոսերգութեան, գովութեան ըստ աստուածեղէն վարուց, զոհոյթեան:

Փ. Առ ընտանիս միաբան լինելոյ: Խ. Յորում եւ առ աւտարս: Գ. Հոգածս եւ զարմանիչս լինելոյ: — Տունք ժթ:

Գ Լ Ո Ռ Խ Զ Ա Ռ Թ Ե Ս Ա Զ Ո Ն Ի Կ Ե Յ Ի Ս Ա Ռ Ա Զ Ի Ն Թ Զ Թ Ո Յ Ն

Ա. Գովութիւն թեսաղոնիկեցւոցն ի վերայ արժանաւոր պատերազմաց առաքելոցն:
Բ. Անձուկ նորա եւ խնդութիւն ի վերայ նոցա եւ հոգք թէ որպէս կատարեալք լինիցին:

τῆς ἐν χαθάρσει || 1 ԲԴ Բրիստոսի, ԱԴԵ չէք եւ: ԲԳ ունին որ փննկ որով: Ը Աստուծոյ: Թ Հաղորդութիւնն: Որով — է = καὶ ἀνακτίσεως τῆς κατὰ συνάφειαν θείου || 3 Գ նուազութեան նուաճութեան = προσαγωγῆς. Ա վարդապետութիւն: ԱԴԸԹ ի յԱստուծոյ: ԴԵ յանդիմանութիւն. յոյնք πα-
ράστασις || 7 Թ չնաբելոյ: ԲԳ չէք եւ խաբէութեամբ, յոյնք սակայն τῇ ἀνθρῳπίνῃ φιλοσοφίᾳ ἀπατηλῇ, լաւագոյն չէք «իմաստութեամբ խաբէութեամբ», հմտէ էջ 85: ԱԴԸԹ որք: ԴԹ զիմաստութիւն || 9 Գ զաւրինաց: Բ Հոգեպէս, Ը Հաղորդութիւն եթէ ընդ Բրիստոսի է փննկ Հոգեպէս կեալ ընդ Բրիստոսի: Ա կալ: Ե զաւրինացն — ընդ Բրիստոսի = καὶ τὰ τοῦ νόμου περιέχει πνευματικῶς, εἰς τὸ συζῆν Χριστῷ || 12 ԱԸ կեցին, ԲԹ կեցեն, յոյնք ζῶσιν || 13 Գ եւ Բ ա գ ր. չէք մարդասիրութեան || 14 ուսումնասիրութեան = φιλομαθίας. սաղմոսերգութեան = ψαλμωδίας. Դ գովութեանն, Բ գոհութեան, Թ գոհութեանն. Գովութեան ըստ աստուածեղէն վարուց = εὐφροσύνη εἰς θεὸν διαγωγῆς. Ե վարուցն: ԱԴԸ ունին փոխութեամբ, զոր կ'ուղղեմ = εὐχαριστίας, իսկ ԲԳԵԹ եւ Բ ա գ ր. ունին փոխութեամբ || 16 Ժ ի տակ այսպէս ա ունին ԲԴԸ, ԱԳ չունին, իսկ ԵԹ, Բ ա գ ր. եւ Զ. կը տեղափոխեն թիւերը: ԱԴ ընդանիս, ԸԹ լինելու: Ա յսպէս Խ ԲԳԴԸ, Ա չունի, Թ III, Բ ա գ ր. ա, իսկ Զ. Խ եւ Գ կը միացնեն իբրեւ ա': Ա յսպէս Գ ԲԳԴԸ, Ա չունի, ԵԹ, Խ, նոյնպէս Բ ա գ ր. Բ: ԲԸ լինել, Թ լինել || 16—17 Յորում եւ աւտարս — լինելոյ = ἐν ᾧ τὰ πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους ἐμφορῶνως οἰκονομικῶς || 17 ԲԴԵԹ Տունք ժթ = στίχοι υ', Ա տունք ժթ, իսկ Ը տունք ժթ. Բ:

1 Ա յսպէս Գ եւ Ա ըստ յոյն բնագրին, Գլուխք առաջին թղթոյն թեսաղոնիկեցւոց ունին ԲԴ (չլուի) Ռ SBCDEF, Գլուխք առաջնոյ թղթոյն թես. ունին Ը A, Գլուխք թես., առաջին թղթոյն ունին Ա (թխթին) Թ (առաջին) ԾՃ (թեսաղոնիկեցւոց) ԽԲ Գլուխք առաջնոյ թղթոյն որ առ թեսաղոնիկեցիս || 2 ԲԴԵ ունին գովութիւն վառն: Ա թեսաղոնիկեցւոց, ԴԸԹ թեսաղոնիկեցւոց: Դ ի վերա || 3 Գ ի վերա: ԱԲԴԸԹ հոգ, Ե հոգս (sic):

Ե. Յաւաթարեցու թիւն գործոյն եւ հրաժեշտ վատացն յուլացելոցն եւ հետաքրքիր լինելոյ¹:

2. Աղաւթք վասն խաղաղութեանն որ յԱստուծոյ:

ԳԼՈՒԽ Բ ԱՌԵՐԱՅԵՑԻՍ ԹՂԹՈՅՆ

Երբայեցուց թուղթս թուի թէ չիցէ Պաւղոսի վասն նկարագրին եւ վասն ոչ ի գլուխն կարգելոյ զիւր անունն, որպէս եւ յայլ թուղթսն եւ վասն ասելոյն թէ Մեք զինորդ կարասցուք ապրել յեղղացեալք յայնպիսի փրկութենէ, որ սկիզբն առ խաւսելոյ ի տեառնէ եւ ի ձեռն այնոցիկ որ լուանն ի մեզ հաստատեցաւ վկայութեամբն Աստուծոյ նշանաւք եւ արուեստիւք: Փոխելոյ նկարագրի թղթոյս յայտնի են պատճառք, զի առ երբայեցիսն նոցին բարբառովն գրեալ, յետոյ ասեն թարգմանեցաւ, ոմանք թէ ի Ղուկայ եւ այլք թէ ի Կղեմայ, զորոյ եւ զնկարագրին իսկ ողջ ածէ²:

1 ԱԼԹ Գործոցն, Բաբ. Գործոց (էջ 1178), յոյն սակայն *ἐργασίας*. Բ յուլացելոցն, Բ յուլացելոց, ԳԵ լինելոյ, ԲԳ լինել || 2 ԱԳԹ խաղաղութեան: ԱԳ տունք ժե = *στίχοι* *ἐς*, ԲԵԼԹ տունք ժէ:

1 Գլուխք առ երբայեցիս թղթոյն ունի միայն յոյնին համաձայն ըստ Զօհրապետի Գ, որուն իբր ընթերցուած կու տայ սակայն Սարգիսեան Գլուխք թղթոյն երբայեցուց, ինչպէս ունին Ա (թխթոյն) Բ (երբայեցուց) ԾԾՄԱ (երբայեցուց) SABCDEFHP, իսկ ԳԵ ունին Գլուխք երբայեցուց թղթոյն (Ե թխթոյն): ԱԲԵԼ խորագրին կը կցեն անմիջապէս «երբայեցուց թուղթս թուի թէ չիցէ Պաւղոսի — յառաջ մատուցեալ ուսուցանէ» Պատճառք, որ չկայ ԳԻ մէջ || 2 ԱՅ թուղթս, ԸՀ թուղթն, Ե թուղթս այս. Ե ոչ իցէ: Յ Պօղոս, Հ Պաւղոսի գրեալ: Ե վասն նկարագրութեանն, Հ վասն զի նկարագրին || 2—3 վասն ոչ ի գլուխն կարգելոյ = *δια τὸ μὴ προ- γράφειν* || 3 Հ եւ ոչ յսկզբանն զանունն ունելով նորա: 2Ղ զանուն իւր: Բ2Ղ այլ: ԱԼ թուլթսն || 4 2Ղ զերծցուք փխնկ կարասցուք ապրել, Հ այսպիսի փրկութենէ եւ այլն || 5 2Ղ տեառնէ (չիք ի), Ը չիք եւ || 5—6 2Ղ չիք եւ ի ձեռն — արուեստիւք: Ա վկայութեամբ Աստուծոյ || 6 Ե չիք Աստուծոյ: Ե նշանովք: ԱԼ թխթոյն || 6—7 2Ղ թղթիս յայտնի է պատճառն, Հ պատճառ նկարագրին փոխելոյ յայտ է || 7 Ա երբայեցիս, Հ հերբայեցիսն: ԵՀ2Ղ գրեաց: Հ չիք ասեն: Ա թարգմանեցաւ: 2Ղ յետոյ թարգմանեցան որպէս ասեն: Հ յոմանց ասի թէ ի Ղուկայ || 8 2Ղ եւ ոմանք փխնկ եւ այլք: Ե ի Լուկայ: Ը ի Կղեմա, Ե ի Կղեմենայ: Բ զորոյ զնկարագրին:

1 ԲԱՌԱՐՍՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22 առանց բացառութեան կ'աւանդեն «հրաժեշտ վատացն յուլացելոցն հետաքրքիր լինելոյ» յունարանութեան իսկատիպ գործով կրօղ մութ ու տարտամ այս նախագասութեան մէջ եւ յաւելուածին ներմուծումով է որ իմաստը կը պայծառանայ եւ ընթերցուածը կը մօտենայ սկզբնագրին = *παραιτήσεως τῶν ἀρχῶν καὶ περιέρχων*. Հմտէ «պատուիրեմ ձեզ... խորշել ձեզ յամենայն եղբաւրէ, որ ստահական գնայցեն... զործ ինչ ոչ գործեն, այլ յուլացեալք հետաքրքիրք չըջին», Բ. Թեո., Գ, 6 եւ 11:

2 ՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՆ ԲԱՌԱՐՍՆՈՒԹԻՒՆ՝ Յոյնին *τοῦ γὰρ καὶ σφῆξε τὸν χαρακτῆρα* այսպէս գեղեցիկ չըջում կ'աւանդէ հայ թարգմանութեան մէջ ու այս գեղեցիկ չըջումը երեւան կու դայ զարմանալիւրէն եւ Կորեան սա-հատուածին մէջ «ի վերայ հասեալ թէ չեն բաւական նշանագիրքն ողջ ածել զիւրորայս եւ զկապս հայերէն լեզուոյն», էջ 9, զորն որայր մէջ կը բերէ ցոյց տալու համար Եւթաղի եւ Կորեան լեզուական կապը, Կոր. Աւարդ., էջ 167: Յոյն միեւնոյն բայը Ոսկեբերանի թարգմանին ու միեւնոյն առութեամբ կը վերածէ հայերէնի սա նախագասութեան մէջ «Զորեքտասան ազդասաց եւ յերբորդում (այսպէս յոյնը *ἐν τριτῇ*, մինչ տպ. ունի յերբորդում) մասինն ոչ ածէ ածբողջ լիւրենն», Մեկն. Մտթ., Ա, էջ 14 = *ὅς* *διέσωσε*, յատուկ ուշադրութեան արժանի է վերագիրներու ճշգրիտ նմանողութիւնը «թ + ողջ եւ *διε* + *σωσε*.

(Շարունակելի:)